

JUDr. Jaromír Kyzour, advokát
ev. č. ČAK 16285, IČ 04007018
Navis114 advokáti
Lublaňská 398/18, 120 00 Praha 2

Ministerstvo dopravy

prostřednictvím:

Magistrát hlavního města Prahy

Jungmannova 35/29
110 00 Praha 1

- DATOVOU ZPRÁVOU -

Ke sp. zn. S-MHMP 947044/2023/STR

V Praze dne 13. 3. 2026

Účastník řízení: Sdružení Miláčov, z.s., IČO 228 37 515, Vrchotovy Janovice č.p. 22,
257 53 Vrchotovy Janovice

Zastoupen : JUDr. Jaromírem Kyzourem, advokátem, ev. č. ČAK 16285, se sídlem
Lublaňská 18, 120 00 Praha 2

V územním řízení o vydání územního rozhodnutí pro stavbu označenou jako „D3 0304 Václavice – Voračice“ obsahující návrh na umístění nových částí dálnice D3 a staveb s touto souvisejících

Věc: Odvolání účastníka řízení proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy z 10. 2. 2026 č.j. MHMP 3067/2026

Přílohy:

– bez příloh

Tel: (+420) 774 800 247

E-mail: info@navis114.cz

Bankovní spojení: Fio banka, a.s., č. účtu: 2900794634/2010

I.

[1] Veřejnou vyhláškou Magistrátu hlavního města Prahy (dále také jen „**stavební úřad**“ nebo „**SÚ**“) bylo oznámeno zahájení řízení o žádosti o vydání územního rozhodnutí pro stavbu v žádosti nazvanou jako „D3 0304 Václavice – Voračice“ (dále jen „**Stavba**“ nebo „**Záměr**“) obsahující návrh na umístění nových částí dálnice D3 a staveb s touto souvisejících. Jedná se o navazující řízení ve smyslu ustanovení § 3 písm. g) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „**ZPV**“).

[2] Sdružení Miláčov, z.s., IČO 228 37 515, se sídlem Vrchotovy Janovice č.p. 22, 257 53 Vrchotovy Janovice (dále jen „**Spolek**“) jako dotčená veřejnost dle § 3 písm. i) bodu 2 ZPV oznámilo ve smyslu § 9c odst. 3 písm. b) ZPV svou účast v uvedeném územním řízení. Pokud jde o splnění podmínek podle § 3 písm. i) bodu 2 zákona EIA, odkazujeme na informace zveřejněné o Spolku v rejstříku spolků (sp.zn. L 202557 vedená u Městského soudu v Praze).

[3] Spolek uplatnil námitky v řízení, a to zejména kvůli možnému dotčení jeho práva na příznivé životní prostředí Záměrem.

[4] Spolek tímto podává odvolání proti v řízení vydanému rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 10. 2. 2026 č.j. MHMP 3067/2026, sp. zn. S-MHMP 947044/2023/STR (dále také jen „**Rozhodnutí**“).

[5] Rozhodnutí bylo doručeno veřejnou vyhláškou dne 26. 2. 2026, lhůta k podání odvolání tedy uplyne dne 13. 2. 2026. Toto odvolání je tedy včasné.

II.

Nezákonnost prodloužení stanoviska EIA – absence zákonné formy závazného stanoviska

[6] Stavba je záměrem, který by měl podléhat posuzování podle ZPV, nicméně v řízení nebylo předloženo platné stanovisko k posouzení vlivů záměru na životní prostředí, které by se na Záměr vztahovalo.

[7] Pro stavbu dálnice D3 v předmětném úseku bylo vydáno stanovisko Ministerstva životního prostředí (dále jen „**MŽP**“) z 1. 2. 2012 č.j. 1933/ENV/12 (dále jen „**Stanovisko EIA**“). Platnost Stanoviska EIA měla být prodlužována prodloužením platnosti stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí vydaným MŽP dne 2. 6. 2017 pod č.j. 12846/ENV/17 (dále jen „**Prodloužení stanoviska EIA 1**“) a následně také prodloužením platnosti stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí vydaným MŽP 20. 3. 2024 pod č.j. MZP/2021/710/5811 (dále jen „**Prodloužení stanoviska EIA 2**“). Stanovisko EIA bylo ověřeno závazným stanoviskem MŽP k ověření souladu z 6. 6. 2017 č.j. 38297/ENV/17 (dále jen „**Ověření stanoviska EIA**“) a následně dne 5. 9. 2025 č.j. MZP/2025/710/2905 (dále jen „**Ověření stanoviska EIA 2**“).

[8] Stavební úřad na str. 211–212 Rozhodnutí tato prodloužení sám rekapituluje: „*Stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru D3 – Středočeská část na životní prostředí bylo vydáno ministerstvem životního prostředí dne 1. února 2012 pod č.j. 1933/ENV/12. Jeho platnost byla prodloužena vyjádřením ministerstva životního prostředí č.j. 12846/ENV/17, ze dne 2. června 2017, a vyjádřením ministerstva životního prostředí č.j. MZP/2021/710/5811, ze dne 20. března 2024, v souladu s tehdy platným a účinným zněním § 94 odst. 4 zákona o posuzování vlivů.*“

[9] Stavební úřad zde sám výslovně a opakovaně označuje oba akty prodloužení jako

„vyjádření“. Tato procesní kvalifikace je v přímém rozporu s požadavkem § 9a odst. 4 ZPV, ve spojení s § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále také jen „SŘ“). Závazné stanovisko ve smyslu § 149 SŘ je specifickou formou úkonu správního orgánu, která se liší od vyjádření tím, že jí zákon přiznává závaznost pro navazující řízení. Vydáním pouhého „vyjádření“ místo zákonem předepsaného závazného stanoviska orgán nezpůsobil, že by akt nabyl příslušné procesní síly, neboť forma právního aktu je neoddělitelnou součástí jeho zákonnosti. Ve výsledku tak nedošlo k prodloužení stanoviska EIA. Pokud nebylo platně prodlouženo stanovisko EIA, nebylo pak ani později, co prodlužovat, co „zezávazňovat“ ověřením souladu (Ověřením stanoviska EIA). V důsledku toho nebyla ani podklad pro vydávání Ověření stanoviska EIA 2.

[10] Dle tehdy platné právní úpravy pro prodlužování platnosti stanovisek k posuzování vlivů nebyla v zákoně výslovně stanovena jejich forma. Jelikož pro nynější stanoviska je předepsána forma závazného stanoviska a pro ověření stanoviska EIA podle dřívější úpravy se ve smyslu čl. II odst. 1 zákona č. 39/2015 Sb. vyžaduje forma závazného stanoviska, logicky by aktem, kterým se platnost stanoviska prodlužuje, mělo být rovněž závazné stanovisko. Tento výklad podpořila i judikatura správních soudů.

[11] Nejvyšší správní soud (také jen „NSS“) v rozsudku ze dne 27. 06. 2024 č.j. 7 As 236/2023-64 výslovně dovodil, že prodloužení stanoviska EIA musí mít formu závazného stanoviska dle § 149 správního řádu, a že pouhé „vyjádření“ tuto formu nesplňuje. NSS potvrdil, že ač bylo stanovisko EIA vydáno před novelou č. 39/2015 Sb., „*smyslem přechodných ustanovení novely č. 39/2015 Sb. bylo, aby se původně nezávazná stanoviska EIA, jež mají být podkladem rozhodnutí v navazujících řízeních, která nebyla po 30. 3. 2015 ještě dokončena, stala stanovisky závaznými. Ověřovacím závazným stanoviskem dochází k procesnímu „překlopení“ obsahu starého nezávazného stanoviska EIA do nové formy závazného stanoviska podle § 149 správního řádu. Na původní stanovisko EIA je tak nutné nahlížet ve spojení s ověřovacím závazným stanoviskem a tato dvě stanoviska společně vytváří závazné stanovisko EIA.*“ Přitom „*Jak uvádí též komentářová literatura, „vzhledem k tomu, že stanovisko EIA má formu závazného stanoviska, pak i jeho změna, která spočívá v prodloužení platnosti stanoviska, by měla mít totožnou formu*“. NSS proto konstatoval: „*Lze tedy uzavřít, že prodloužení platnosti závazného stanoviska EIA je závazným stanoviskem ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu.*“

[12] Tento závěr NSS je závazný a aplikovatelný přímo na projednávanou věc, neboť povaha obou aktů prodloužení je totožná s aktem posuzovaným NSS - oba jsou označeny jako „vyjádření“ MŽP, nikoliv jako „závazné stanovisko“ a ani z nich nelze seznat, že by se o závazné stanovisko mělo jednat. Vykazují totiž zásadní vady, i pokud jde o požadavky, které na závazná stanoviska klade § 149 SŘ. V první řadě součástí závazného stanoviska má být jeho odůvodnění. Podle § 149 odst. 2 SŘ platí, že správní orgán v odůvodnění uvede důvody, o které se opírá obsah závazné části závazného stanoviska, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, na kterých je obsah závazné části založen. Prostřednictvím JUDr. Michala Bernarda, Ph.D., advokáta, Spolek v několika podáních ve dnech 21. 4. 2022, 22. 9. 2022 a 16. 12. 2022 vznášel námitky proti prodloužení Stanoviska EIA, což je zmíněno i v Prodloužení stanoviska EIA 2. Žádáme a žádali jsme, aby tato podání byla vyžádána od orgánu příslušného k posuzování vlivů na životní prostředí jako důkaz a připojena jako podklad do spisu. Na jejich obsah plně

odkazujeme, pokud jde o otázku nesplnění podmínek pro prodloužení Stanoviska EIA. Teprve zhruba po dvou letech po těchto podáních vydalo MŽP Prodloužení stanoviska EIA 2, v němž se obsahově se vznesenými námitkami nevypořádalo a dotčenou veřejnost ani neinformovalo o dalším doplňování podkladů, k němuž mezitím došlo, tak, aby se k němu mohla vyjádřit.

[13] Zákon neobsahuje taxativní výčet podkladů pro prodloužení stanovisek EIA. Na závazné stanovisko EIA a jeho prodlužování se vztahuje mj. část čtvrtá SŘ odkazující i na část druhou SŘ. Na postup prodlužování platnosti stanoviska se samozřejmě vztahuje i část první SŘ. Z podpůrně použitelného § 51 SŘ vyplývá, že podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje (resp. přeneseně závazného stanoviska) správní orgán, který je zároveň povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V tomto případě je veřejným zájmem nepochybně ochrana životního prostředí.

[14] Zároveň z § 2 odst. 4 SŘ plyne, že správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Podle § 3 SŘ je také povinen zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 SŘ. Z uvedeného vyplývá, že i při případném prodlužování stanovisek EIA, se správní orgán nemůže omezovat víceméně jen na podklady předložené žadatelem (oznamovatelem záměru), ale pokud relevantní podklady dostane také od dalších osob, měl by se s nimi přinejmenším v odůvodnění prodloužení stanoviska vypořádat.

[15] To se v daném případě nestalo. Např. o doplňování podkladů před vydáním Prodloužení stanoviska EIA 2 nebyla podle všeho dotčená veřejnost ani předem informována a nemohla se tedy k podkladům ani blíže vyjádřit. ZPV přímo používá termín dotčená veřejnost, do které nepochybně patří rovněž Spolek. U dotčené veřejnosti jde ve své podstatě o osoby, které mohou být posuzováním vlivů a rozhodováním v navazujících řízeních dotčeny. Již z podání Spolku z roku 2022 bylo zřejmé, že o otázku případného ne/prodlužování platnosti Stanoviska EIA má intenzivní zájem. Je proto neakceptovatelné, že nebylo postupováno přinejmenším podle § 4 odst. 3 SŘ, dle kterého správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu.

[16] V odůvodnění Prodloužení stanoviska EIA 2 se pouze stroze a neadekvátně obsahu podání Spolku (a dalších) uvádí, že MŽP tato podání neshledalo jako relevantní, bránící prodloužení platnosti stanoviska EIA. Pokud by bylo Prodloužení stanoviska EIA 2 skutečně závazným stanoviskem, muselo by součástí odůvodnění být také to, jak se správní orgán vypořádal se všemi podklady včetně podání učiněných dotčenými osobami. To je zásadní pro to, aby mohlo být závazné stanovisko případně dále přezkoumáno ať již např. v rámci odvolacího řízení v navazujícím řízení či v rámci následného soudního přezkumu. Navzdory tomu v Prodloužení stanoviska EIA 2 správní orgán uvedl, že odpověď na tato podání bude teprve v době po vydání Prodloužení stanoviska EIA 2 vyřízena samostatným dokumentem. Jde tak zcela evidentně o parapravní postupy MŽP.

[17] Pokud oba akty prodloužení nemají zákonnou formu, jsou procesně vadné a nemohou být jako závazný podklad pro územní rozhodnutí použity. Vydáním Rozhodnutí bez zákonně vydaného závazného podkladu EIA se stavební úřad dopustil nezákonnosti, která by měla vést ke zrušení Rozhodnutí v celém rozsahu.

[18] Stavební úřad na str. 212 Rozhodnutí odmítl tuto námitku s odůvodněním:

„Prodloužení stanoviska proběhlo v souladu se zákonem a průzkumy dosahují dostatečné míry odbornosti, jak je nejlépe zřejmé z obsáhlého vyjádření ministerstva č.j. MZP/2021/710/5811.“ Toto vypořádání je nepřesvědčivé, nedostatečně odůvodněné a věcně nesprávné ze dvou důvodů. Zaprvé, věcná odůvodněnost prodloužení je otázkou zcela odlišnou od jeho zákonné právní formy. I věcně podložený akt tedy musí mít zákonnou formu. Zadruhé, často bývá stavebními úřady uváděno, že stavební úřad není oprávněn sám přezkoumávat obsah nebo zákonnost závazného stanoviska (§ 149 odst. 4 správního řádu), o to méně však může svým mlčením zhojit vadu spočívající v nesprávné procesní formě podkladu – resp. absenci takového podkladu v požadované formě. Požadavek zákonné formy závazného stanoviska existuje nezávisle na věcném obsahu.

[19] Z procesní opatrnosti, zejm. pro případ, že by snad některý z výše uvedených aktů, které dle našeho názoru nemají formu závazného stanoviska (ačkoliv ji mít měly), měl být přesto považován za „závazné stanovisko“, žádáme, aby bylo takovéto stanovisko přezkoumáno v rámci odvolacího řízení postupem podle § 149 SŘ a aby byla změněna tak, že k prodloužení nedochází. S jejich obsahem, jako je např. prodloužení, nesouhlasíme. Tyto akty vykazují zásadní deficity z hlediska své formy a jsou nedostatečně odůvodněné, přičemž k tomu plně odkazujeme i na naše výše zmíněná podání z roku 2022, v nichž jsou rozebrány důvody proto prodloužení a která byla naprosto nedostatečně vypořádána.

[20] Spolek vedle námitek obsažených v jeho podáních z roku 2022 směřujících proti prodloužení Stanoviska EIA upozorňuje zejména také na zastaralost samotného Stanoviska EIA a neaktuální údaje, ze kterých vycházelo, resp. na podstatné změny v dotčeném území. V území oproti stavu před cca 12 lety došlo k významné urbanizaci, což vede k významně jiným vlivům Stavby (zejména v důsledku provozu na ní), a to i z pohledu širšího okolí. Ke změnám dochází ale i v chráněných částech přírody. Opomíjet nelze ani prohlubující se problémy týkající se změny klimatu, která nebyla před dvanácti lety zdaleka tak markantní. Stavba by byla citelným zásahem do krajiny způsobilým ovlivnit na řadě míst hydrologické poměry. Nefungovala by v krajině pouze jako zdroj emisí skleníkových plynů v důsledku provozu na ní, představovala by také poměrně rozsáhlou zpevněnou plochou akumulující teplo. Něco takového je zcela v rozporu s aktuálně naléhavou potřebou provádět opatření k adaptaci na změny klimatu. Při posuzování vlivů se vycházelo z Quittovy (1971) kategorizace klimatických oblastí. I s ohledem na prohlubující se změnu klimatu, mnohem delší periody sucha a období mnohdy doslova tropických teplot, lze považovat tehdejší údaje již za zastaralé a vývojem překonané. Změnily se i podmínky, za kterých může probíhat provoz na dálnici. Např. dle § 18 odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na silničních komunikacích od 1. 1. 2022 platí: *„Místní úpravou provozu na pozemních komunikacích podle § 61 odst. 2 lze nejvyšší dovolenou rychlost podle odstavce 4 zvýšit, maximálně však o 30 km.h-1. Na silnici pro motorová vozidla se směrově oddělenými jízdními pásy lze zvýšit i nejvyšší dovolenou rychlost podle odstavce 3, maximálně však o 20 km.h-1.“* S eventualitou, že by v důsledku místní úpravy provozu mohla na předmětné dálnici jezdit vozidla až rychlostí 150 km/h žádný z podkladů při vydání Stanoviska EIA a zřejmě ani později nepočítal. S potenciální vyšší rychlostí samozřejmě poroste i hluková zátěž a emise do ovzduší z dopravy. Tyto vlivy uvádíme pouze příkladem, nicméně je zřejmé, že v procesu EIA nebyly adekvátně posouzeny. A i takovéto změny okolností měly vést

k tomu, aby se Stanovisko EIA neprodužovalo. Nelze přehlížet, že se výrazně liší prognózy dopravy uváděné v procesu EIA a v dokumentaci pro ÚR. Pokud se takto značně liší podmínky a logicky i s nimi související významné vlivy, nebylo možné platnost stanoviska prodloužovat. O změně např. poznatků ohledně negativních vlivů dopravy či dopravních staveb za více než 10 let nelze pochybovat.

[21] Dále lze očekávat, že realizace Záměru může mít vliv na evropsky významnou lokalitu Minartice (k tomu blíže viz dále), která získala v době po vydání Stanoviska EIA formu ochrany ve formě maloplošného zvláště chráněného území – přírodní památky. Existence zvláště chráněné části přírody je nepochybně prvkem, který představuje změnu podmínek v území, přičemž vlivy záměru na tento fenomén hodnoceny nebyly.

[22] Konečně Spolek upozorňuje, že samotná přípustnost opakovaného prodloužení stanoviska EIA je sporná z hlediska smyslu a účelu platné právní úpravy. Ustanovení § 9a odst. 4 ZPV v aktuálním znění opakované prodloužení výslovně vylučuje. Přejícné ustanovení umožňující takový postup bylo využito nad rámec zákonodárcem nyní předpokládané míry, čímž se záměr opírá o podklad, jehož trvající platnost je přinejmenším právně sporná. Stavební úřad tuto otázku zcela pominul bez jakéhokoli odůvodnění.

[23] K prodloužování Stanoviska EIA tak docházelo v rozporu s § 9a ZPV. Nebylo mj. prokázáno, že by nedošlo ke změnám podmínek v dotčeném území nebo poznatků a metod posuzování, v jejichž důsledku by záměr mohl mít dosud neposouzené významné vlivy na životní prostředí. Je zřejmé, že § 9a odst. 4 ZPV počítá s pouhou potencialitou dosud neposouzených významných vlivů na životní prostředí a ta zda nepochybně existuje. Samo Prodloužení stanoviska EIA 2 ani nevychází ze stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, což odporuje § 3 SŘ. Dále v rozporu s § 2 odst. 4 SŘ neodpovídá okolnostem případu. Zároveň již jen pro nedostatek formy není předložené prodloužení stanoviska EIA procesně použitelné. Nedá se proto ani ze Stanoviska EIA resp. z Ověření stanoviska EIA vycházet.

III.

Nezákonnost postupu ověření stanoviska EIA

[24] Stavba se navíc odchyluje od záměru, k němuž bylo vydáno Stanovisko EIA. Stanovisko EIA z roku 2012 posuzovalo záměr jako rychlostní silnici s návrhovou rychlostí 120 km/h. Dokumentace DÚR (revize 08/2024) záměr popisuje jako dálnici kategorie D 27,5/120 s maximální rychlostí 130 km/h v provozu. Tuto skutečnost explicitně potvrzuje sám stavební úřad na str. 214 Rozhodnutí: *„V hlukovém modelu byla pro výpočet hlukové situace použita maximální povolená rychlost pro danou komunikaci, podle požadavků výpočtového programu a použité metodiky – pro dálnici D3 130 km/h. Návrhová rychlost je základní projektový parametr, který zajišťuje bezpečnostní a funkční požadavky pro daný typ komunikace – základní návrhová rychlost je určena nejnáročnějším prvkem (nejmenší poloměr zatáčky), přičemž v reálném provozu se dodržují zákonné rychlostní limity, které mohou být jiné, na nevyhovující prvek (např. ostrá zatáčka) se upozorňuje dopravním značením. Stavba dálnice D3 v úseku 0304 je navrhována v kategorii D 27,5/120.“*

[25] Přitom na str. 210 Rozhodnutí stavební úřad sám rekapituluje obsah námitek účastníků,

kteří tuto odchylku konkrétně pojmenovali: „*Dokumentace EIA uváděla záměr jako rychlostní silnici s návrhovou rychlostí 120 km/h. Dnes je v dokumentaci DÚR dálnice vedena jako dálnice s rychlostí 130 km/h. To pochopitelně přináší zvýšení řady důsledků pro životní prostředí, např. vyšší hlučnost a emise z provozu.*“

[26] Stavební úřad tento rozpor věcně nevypořádal. Odůvodnění na str. 214 se omezuje na technický výklad pojmu „návrhová rychlost“, aniž by se zabývalo zásadní otázkou, zda záměr posouzený v EIA (rychlostní silnice, 120 km/h) a záměr realizovaný (dálnice, 130 km/h) jsou mj. z právního hlediska totožné záměry ve smyslu § 3 písm. a) ZPV.

[27] Jde samozřejmě o jeden z klíčových parametrů, od něhož se odvíjejí ostatní jak stavební parametry Stavby, tak její dopady. S vyšší reálně možnou (bezpečnou) rychlostí se budou moci pohybovat vozidla rychleji a samozřejmě porostou emise ze spalovacích motorů, dálnice bude zdrojem většího hluku, emisní zatížení při brzdění z rychlosti 130 km/h (emise pevných částic z brzd) je větší atd. Na toto jsme upozorňovali již dříve. Návrhová rychlost je zároveň jedním ze základních vstupních parametrů hlukové a rozptylové studie. Pokud EIA vycházela z nižší rychlosti, jsou výsledné výpočty hluku a emisí systematicky podhodnoceny.

[28] Tato odchylka představuje podstatnou změnu záměru a posouzení vlivů stavu, kdy se reálně budou vozidla pohybovat nikoliv podle návrhové rychlosti 120 km/h, ale bez problému zřejmě rychlostí 130 km/h, podle všeho neproběhlo. Nelze tedy učinit závěr, že by Stavba odpovídala tomu, co bylo v procesu EIA posuzováno, a Stavba měla být předmětem nového zjišťovacího řízení (nebo alespoň nového závazného stanoviska k ověření změn s plným zapojením účastníků řízení). Správní orgán tedy při vydávání územního Rozhodnutí postupoval bez znalosti skutečného stavu věci, což bylo v rozporu i s § 3 SŘ.

[29] Součástí spisu je také Ověření stanoviska EIA 2 vydané MŽP dne 5. 9. 2025 č.j. MZP/2025/710/2905. Stavební úřad k němu na str. 215 Rozhodnutí uvádí: „*Součástí spisu je závazné stanovisko Ministerstva životního prostředí k ověření změn záměru D3 0304 Václavice–Voračice, č.j. MZP/2025/710/2905 ze dne 05.09.2025 („verifikace EIA“/„coherence stamp“), které bylo stavebnímu úřadu doručeno dne 05.09.2025. Zákon o posuzování vlivů ani stavební zákon neukládá správnímu orgánu povinnost vypořádat vedle námitek a připomínek vznesených v územním řízení též jakékoli případné další připomínky vznesené v předcházející fázi podle zákona o posuzování vlivů.*“

[30] Ověření stanoviska EIA 2 bylo stavebnímu úřadu doručeno dne 5. 9. 2025, tedy téměř rok po podání Námitek Spolku ze dne 26. 11. 2024. Spolek se k podkladům pro vydání Ověření stanoviska EIA 2 nemohl vyjádřit, ačkoli toto stanovisko tvoří klíčový podklad Rozhodnutí a přímo reaguje na faktické změny záměru. Zařazení Ověření stanoviska EIA 2 do spisu po uplynutí lhůty pro podání námitek, bez umožnění vyjádření účastníků podat nové námítky, je nezákonný postup. Účastník má mít právo podat vyjádřit se ve formě námitek k dokumentaci, tj. K dokumentaci celé, která by měla zahrnovat i Ověření stanoviska 2.

[31] Stavební úřad na str. 213 Rozhodnutí uvádí, že MŽP v Ověření stanoviska EIA 2 uzavřelo, že: „*předložená část záměru nedoznala žádných změn, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.*“ Tento závěr MŽP je s ohledem na doloženou odchylku návrhové rychlosti nepodložený a nedostatečně zdůvodněný. Pokud při ověření stanoviska EIA není odchylka

návrhové rychlosti zohledněna, nebo je zohledněna nesprávně, je tento podklad Rozhodnutí věcně nesprávný. Nadřízený orgán má proto povinnost dle § 149 odst. 7 správního řádu přezkoumat zákonnost a věcnou správnost závazného stanoviska. Z tohoto důvodu také žádáme, aby – má-li být Ověření stanoviska 2 považováno za závazné stanovisko – bylo v rámci odvolacího řízení přezkoumáno a změněno tak, že se soulad neověřuje.

[32] Spolek k tomu odkazuje i na zdůvodnění předchozího odvolacího bodu.

[33] Na základě výše uvedeného žádáme přezkum stanoviska EIA v odvolacím řízení v režimu § 149 správního řádu a aby bylo změněno na nesouhlasné.

[34]

IV.

Podhodnocení dopravních intenzit a absence posouzení indukované dopravy

[35] Spolek ve svých námitkách poukázal na to, že v dokumentaci není dostatečně zohledněn problém tzv. indukované dopravy. Dopravní model použitý pro proces EIA (Sudop Praha 2015) indukovanou dopravu výslovně nezahrnuje, a navíc byl v době vydání Rozhodnutí téměř deset let starý. Indukovaná doprava je empiricky dobře doložený jev, při němž vybudování nové kapacitní silniční infrastruktury samo o sobě generuje nové přepravní vztahy, které by bez existence dálnice nevznikly. Neuvedení tohoto efektu ve vstupních datech vede k systematickému podhodnocení dopravních intenzit a tím i hluku a emisí. Problém indukované dopravy je navíc v posledních letech ještě zesílen tím, jak se používají v automobilové dopravě navigace. I zkušenosti s jinými dálnicemi a dopravně významnými stavbami ukazují, že tuto problematiku nelze podceňovat a že efekty indukované dopravy naopak mohou být poměrně zásadní. Indukovaná doprava je také zdrojem větší imisní zátěže atd. Překvapivě není dopravní indukce zohledněna zřejmě např. ani v rozptylové studii (2021).

[36] Stavební úřad tuto námitku vypořádal na str. 229 Rozhodnutí: „*K námitce podhodnocení intenzity dopravy v rozptylové studii stavební úřad uvádí, že změny v území byly předmětem analýzy, která byla podkladem pro aktuální prodloužení platnosti stanoviska EIA (2024). Pro potřeby tohoto podkladu byly doloženy hluková a rozptylová studie zpracované na podkladě Dopravního průzkumu, AFRY 2021, 12/2021. Prognóza přepravních vztahů je zpracovaná na základě TP 225 Prognóza intenzit automobilové dopravy. Nárůst cest ve Středočeském kraji tedy odpovídá vyšší urbanizaci než např. v Kraji Vysočina, konkrétně se jedná o téměř dvojnásobný nárůst. Námitka proto není důvodná.*“

[37] Toto vypořádání je z více důvodů věcně nedostatečné a procesně vadné:

1. Porušení § 36 odst. 3 správního řádu: Stavební úřad odkazuje na TP 225 jako na klíčový podklad pro posouzení dopravních intenzit, avšak tento technický předpis nebyl podle všeho součástí spisu a stavební úřad jej ani neučinil účastníkům jinak dostupným a předem nedal najevo, že s ní hodlá jako s podkladem pracovat. Tím znemožnil Spolku ověřit, zda TP 225 skutečně zahrnuje indukovanou dopravu, jakou metodikou ji modeluje a zda je jeho aplikace na daný případ správná. Odkazovat na podklad, který není součástí spisu (až ve vydaném rozhodnutí) a účastníci se k němu nemohou vyjádřit, je porušením § 36 odst. 3 ve spojení s § 50 odst. 3 správního řádu.

2. Věcná nedostatečnost: Konstatování o „téměř dvojnásobném nárůstu cest“ oproti jiným krajům nijak neodpovídá na otázku, zda jsou indukované přepravní vztahy způsobené samotnou existencí nové dálnice samostatně modelovány. Nárůst cest je odrazem demografického a socioekonomického vývoje území; indukovaná doprava je specifickým jevem vztahujícím se k přechodovým efektům vybudování nové infrastruktury. Tyto dva jevy jsou zásadně odlišné a stavební úřad je v Rozhodnutí ztotožňuje, čímž se dopouští věcné chyby při hodnocení podkladů.

3. Důsledky pro hlukovou a rozptylovou studii: Pokud jsou vstupní dopravní intenzity podhodnoceny, jsou nutně podhodnoceny i výsledky hlukové a rozptylové studie. To přímo ovlivňuje, zda navržený rozsah protihlukových stěn je dostatečný k ochraně obyvatelstva před nadlimitním hlukem. Stavební úřad na str. 214 Rozhodnutí uvádí, že bylo navrženo 6 protihlukových stěn v celkové délce 2 614 metrů jako minimální opatření pro splnění hygienických limitů. Pokud jsou tyto stěny dimenzovány na podhodnocené vstupní intenzity, budou při skutečném provozu nedostatečné a ochrana zdraví obyvatel nebude zajištěna.

V.

Nedostatečnost naturového hodnocení – EVL Minartice a přírodní památka Minartice

[38] Záměr prochází v oblasti Minartice územím soustavy Natura 2000, která je tvořena rybníkem s bohatě vyvinutým litorálním porostem. Předmětem ochrany je zde i druh kuňka obecná (ohnivá) (*Bombina bombina*), který je minimálně v kontextu ČR významně ohrožený. Negativní vliv na toto zvláště chráněné území přitom nebylo dostatečně prokázáno a žádosti tedy v tuto chvíli nemohlo být vyhověno, neboť by byl dán rozpor s §§ 45h a 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“), která transponují čl. 6 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „Směrnice o stanovištích“).

[39] Podle § 45h ZOPK platí:

„(1) Jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. To se nevztahuje na plány péče zpracované orgánem ochrany přírody pro toto území.

(2) Při hodnocení důsledků koncepcí a záměrů podle odstavce 1 se postupuje podle zvláštních právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí, 19d) pokud § 45i nebo § 4 odst. 5 nestanoví jiný postup.“

[40] Podle § 45i odst. 1 věty první ZOPK pak:

“Ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 (dále jen „předkladatel“), je povinen návrh koncepce nebo záměru předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.“

[41] Výše uvedená ustanovení ZOPK jsou transpozicí čl. 6 Směrnice o stanovištích, a je proto nutné vykládat je v souladu s touto směrnicí. Záměry či koncepce je s ohledem na to podle zásady effet utile nutné vykládat širokým způsobem. Záměr ve smyslu čl. 6 odst. 3 této směrnice může být schválen pouze za předpokladu, že nebude zjištěn jeho záporný vliv ať už samostatně nebo v kombinaci s jinými plány či projekty na dosažení cílů ochrany v tomto území. Požaduje se, aby neexistovala žádná z vědeckého hlediska důvodná pochybnost o tom, že zde takové účinky nejsou. V rozsudku ze dne 7. září 2004, Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee a Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels v. Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, C-127/02, Evropský soudní dvůr přímo uvedl, že odpovídající posouzení je třeba provést, pokud na základě objektivních skutečností není možno vyloučit, zejména s ohledem na zvláštní charakteristiky a podmínky životního prostředí téže lokality, že bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty. Takové posouzení důsledků předpokládá, aby před schválením plánu nebo projektu byly, s přihlédnutím k nejlepším vědeckým poznatkům v dané oblasti, identifikovány všechny stránky plánu nebo projektu, které mohou samostatně nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty ovlivnit cíle ochrany této lokality. Podobně poukazuje na to, že z vědeckého hlediska nesmí přetrvávat žádná důvodná pochybnost o nepřítomnosti významného negativního vlivu (např. rozsudek Soudního dvora EU z 8. 11. 2016 Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, v bodě 42).

[42] V posuzovaném případě by nemohl být významný negativní vliv Záměru vyloučen. V současné době je třeba v kombinaci s vlivy Záměru zvažovat probíhající změny klimatu, při kterých nastávají nepříznivé delší periody sucha. Již jen vzhledem k tomu, že hladina rybníka, se nachází na výškové úrovni pod Záměrem a že jsou spojeny táhlým nepřerušným svahem lze reálně očekávat, že EVL Minartice může být ovlivněna např. splachy vody či jiných kapalin ze Stavby. To se může týkat jak fáze provádění stavby, tak fáze jejího užívání a provozu na hotové stavbě. Ovlivnění EVL Minartice je v předložené dokumentaci zjevně přehlíženo. Správní orgán přitom od ohledání místa upustil, což považujeme za nesprávný postup, který nemůže vést ke správně zjištěnému skutkovému stavu.

[43] Krajský úřad Středočeského kraje (KÚSK) přesto vydal jako orgán ochrany přírody stanovisko ze dne 9. 2. 2010, č.j. 009399/2010/KUSK (dále jen „**Stanovisko 45i**“), v němž deklaroval vyloučení významného vlivu na evropsky významné lokality a ptačí oblasti. V tomto stanovisku však zároveň – jak sám stavební úřad přiznává – požadoval, aby byl v budoucnu konkrétní záměr přemostění Sázavy předložen ke stanovisku podle § 45i ZOPK. Tato vnitřní rozpornost stanoviska je klíčovým indikátorem, že vyloučení vlivu na Naturu 2000 není v tomto řízení dostatečně doložené. Stanovisko 45i je přitom zjevně nezákonné z několika důvodů. Pokud např. zákon vyžaduje, aby stanovisko bylo odůvodněné, je nutné, aby v něm správní orgán uvedl vlastní přesvědčivé úvahy. Významný vliv záměru je ve Stanovisku 45i vyloučen v podstatě jen s odvoláním na to, že autorizovanou osobou byla vypracována studie vlivu záměru na území Natura 2000, ovšem za současného návrhu kompenzačních opatření budících důvodné pochybnosti o nepřítomnosti významného vlivu. Není ani spolehlivě ověřeno, zda tato opatření budou jako dostatečná kompenzace reálně fungovat.

[44] Stavební úřad tento postup hájí na str. 334 Rozhodnutí: „*Požadavek na následné posouzení*“

konkrétního technického řešení (např. přemostění vodního toku) nepředstavuje rozpor s vyloučením významného vlivu na úrovni koncepčního posouzení, nýbrž odpovídá principu postupného zpřesňování posouzení vlivů v navazujících stupních přípravy stavby. Stanovisko EIA je závazným podkladem pro navazující řízení (§ 9a zákona č. 100/2001 Sb.) a jeho závěry jsou pro stavební úřad závazné. Stavební úřad není oprávněn přezkoumávat zákonnost stanoviska EIA ani stanovisek vydaných dotčenými orgány v procesu EIA.“

[45] Tento argument je v zásadním rozporu s právem Evropské unie. Dle čl. 6 odst. 3 Směrnice o stanovištích platí, že příslušný orgán smí schválit plán nebo projekt pouze tehdy, pokud se ujistil, že záměr nemá nepříznivý vliv na integritu evropsky významné lokality. Soudní dvůr EU ve věci C-127/02 (Waddenzee) výslovně vyložil toto ustanovení tak, že povinnost posouzení nastává vždy, kdy nelze s vědeckou jistotou vyloučit, že záměr bude mít nepříznivý vliv na celistvost lokality. Požadavek KÚSK na budoucí posouzení přemostění Sázavy je přesně takovým signálem vědecké nejistoty. Pokud orgán sám podmínil závěr o vyloučení vlivu provedením budoucích šetření, nelze mít za to, že se dostatečně ujistil o neexistenci nepříznivého vlivu ve smyslu citovaného rozsudku SDEU. Opakovaná aplikace „principu postupného zpřesňování“ v navazujících řízeních navíc vede k procesní pasti: každé jednotlivé řízení odkazuje naturové hodnocení na řízení následující, až naturové hodnocení fakticky nikdy plně neproběhne (v rozporu s čl. 6 odst. 3 Směrnice o stanovištích).

[46] Spolek dále upozorňuje na skutečnost, které Rozhodnutí nevěnuje žádnou pozornost: přírodní památka Minartice byla vyhlášena teprve v roce 2012, tedy po vydání stanoviska EIA (2012) a po vydání naturového stanoviska KÚSK (2010). Naturové hodnocení z let 2007–2010 tudíž nemohlo zohledňovat ochranu hodnot, pro něž byla PP Minartice teprve následně vyhlášena (ač stavební úřad tvrdí na str. 251 Rozhodnutí opak). Záměr přitom prochází přímo katastrálním územím Minartice. Ochranné podmínky PP Minartice přesto nebyly předmětem žádného naturového hodnocení v rámci tohoto řízení a stavební úřad tuto mezeru zcela ignoruje.

[47] Spolek v námitkách předložil Expertní posouzení zpracované RNDr. Miroslavem Vlašínem (2024), které dokumentuje aktuální stav populací zvláště chráněných druhů v lokalitě EVL Minartice a PP Minartice a prokazuje, že Záměr může mít na jejich příznivý stav nepříznivý vliv ve smyslu § 45h odst. 1 ZOPK. Stavební úřad toto posouzení v Rozhodnutí zcela ignoroval a nijak se k němu nevyjádřil. Tím porušil § 50 odst. 3 správního řádu, dle něž je správní orgán povinen hodnotit všechny podklady řízení bez ohledu na to, zda je opatřil sám nebo je předložil účastník. Vědomé ignorování odborného posudku předloženého účastníkem je vadou řízení zakládající nepřezkoumatelnost Rozhodnutí.

[48] Na možný významný vliv pro ochranu EVL Minartice lze usuzovat i z řady jiných odborných podkladů. Např. v dokumentu Farkač J. a kol., 2007: Výsledky přírodovědného průzkumu území dálnice D3 „Středočeská“ stavba 0304 Václavice - Voračice a 0305/1 Voračice - Nová Hospoda (II etapa) v roce 2007 v části Studie vlivu výstavby a provozu dálnice D3 (stavba 0304) na EVL Minartice se zmiňuje na str. 9 o možných negativních vlivech:

„Během výstavby

-přímé ohrožení celistvosti EVL stavebními mechanizmy

-splachy obnažené či navážené zeminy do dotčené EVL a její zazemňování

-unik ropných produktů ze stavební strojů

Po výstavbě :

-splachy škodlivin a následně negativní ovlivnění kvality vody v dotčené EVL“. Studie přitom byla vypracována, aniž by byla zřejmá přesná konkrétní podoba záměru. Např. v části 4.3 uvádí, že z důvodu absence příslušných podkladů lze jen deklarativně požadovat, aby se v žádném případě stavební činnosti nedotkla EVL Minartice a jejího nejbližšího okolí, jinak by bylo nutné zásah hodnotit jako významně negativní vliv. V pochybnostech o přesné podobě záměru však v souladu s principem prevence a předběžné opatrnosti nebylo možné významný (negativní) vliv vyloučit. Podobně u splachů studie uvádí v rámci vyhodnocení, že není jednoduché těmto procesům zabránit, ale je naprosto nutné je minimalizovat a že i při jejich minimalizaci je třeba je adekvátní hodnotit jejich vliv jako mírně negativní, přičemž se doporučují zmírňující opatření. Pokud se mají realizovat zmírňující (kompenzační) opatření a přímo se v rámci studie navrhnou (bez bližšího prověření jejich funkčnosti a konkretizace jejich podoby), vyvolává to důvodné pochybnosti o nepřítomnosti významného vlivu na EVL, což mělo být důvodem významný vliv nevyloučovat.

[49] Podobně studie Bejček V., 2007: Vliv výstavby a provozu dálnice D3 (stavba 0304) na EVL Minartice konstatuje, že na základě poskytnutých (nedostatečných) podkladů je významný negativní vliv na předmět ochrany tohoto území - kuňku obecnou - možný a nelze ho vyloučit.

[50] Dokument Brejšková, L., 2023: Dálnice D3, Václavice – Voračice, Stavba 0304. Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy chráněné podle části druhé, třetí a páté zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve smyslu § 67 (dále jen „Brejšková 2023“) ohledně vlivu na EVL Minartice na zmíněné dokumenty víceméně jen odkazuje. Také tento dokument zmiňuje, že jsou navržena kompenzační opatření. Jak je však zřejmé ze Směrnice o stanovištích i § 45i ZOPK, rozhodnutí o kompenzačních opatřeních v případě schválení projektu může vzejít pouze na základě toho, že proběhne plnohodnotné posouzení vlivů na lokalitu Natura 2000, čemuž ovšem v tomto případě nedošlo. Spolek dále upozorňuje, že nebyly reflektovány ani všechny poznatky zahrnuté v tomto dokumentu. Např. na str. 59 Brejšková 2023 uvádí výskyt druhu *Bombina bombina*, ovšem souhrnná technická zpráva jej na str. 125 nezmiňuje.

[51] Je tedy na místě uzavřít, že pokud zde bylo hned několik odborných podkladů, které významný vliv na EVL Minartice a její předmět ochrany nevylučovaly a zjevně ani dnes nevylučují (viz studie M. Vlašína), nebylo možné významný vliv stanoviskem podle § 45i odst. 1 ZOPK vyloučit. Pokud se tak stalo, zavřela se tím cesta plnohodnotnému posuzování. Výsledné Stanovisko EIA a logicky i jeho prodlužování jsou tím pádem nezákonné. Při chybějícím „naturovém“ posuzování není samozřejmě možné vydat ani samotné územní rozhodnutí.

[52] Vnitrostátní správní orgány mají povinnost zajistit, že jimi vydaná rozhodnutí budou odpovídat evropskému právu, v tomto případě Směrnici o stanovištích. Rozhodnutí však bylo vydáno v rozporu s právními předpisy.

[53] Dále namítáme, že i vzhledem ke shora citovaným podkladům a podmínkám v území, lze předpokládat, že Záměr může způsobit přinejmenším změnu přírodní památky Minartice. Nebyla přitom povolena výjimka ve smyslu § 43 ZOPK ze zákazu dle § 16 odst. 2 ZOPK. Územní Rozhodnutí bez této výjimky tedy nemohlo být vydáno, protože je nezákonné. Jelikož neproběhlo řádné posuzování podle § 45i ZOPK, které bylo zapotřebí, není ani možné v tomto případě výjimku podle

§ 43 ZOPK jakkoliv povolovat (§ 45g ZOPK).

[54] V případě, že negativní vliv záměru s výše formulovanou jistotou vyloučit nelze, předvídá Směrnice o stanovištích, že záměr může být podle čl. 6 odst. 3 a čl. 6 odst. 4 za určitých okolností přesto povolen - zejména existují-li naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu a naopak existují alternativní řešení. Jednou z nezbytných podmínek, by však bylo provedení právě odpovídajícího posouzení jeho vlivů na životní prostředí, a to v českých podmínkách podle ZPV. Toto hodnocení, coby nástroj prevence, které má být odborným podkladem pro vydání rozhodnutí ve věci samé, v takových případech není možné vynechat. Na nutnost provádět tato hodnocení ve smyslu čl. 6 směrnice o stanovištích, ve kterých musí být popsány všechny účinky záměru na území soustavy NATURA 2000 ve fázi před vlastním rozhodováním, důrazně upozorňuje i judikatura ESD (kromě rozsudku Waddenzee viz také např. rozsudek ve věci C-304/05 Komise v. Itálie a další).

[55] Popsaným způsobem je třeba posuzovat nejen záměry, které se realizují přímo v území NATURA 2000, ale i ty, které se uskutečňují mimo toto území. Rozhodující je, zda u nich nelze s popsanou mírou jistoty vyloučit významný vliv.

[56] Zdůrazňujeme, že již při úvaze, zda lze s jistotou a bez odborně zdůvodněných pochybností vyloučit přítomnost významného (negativního) vlivu záměru na EVL, je třeba ve smyslu čl. 6 odst. 3 Směrnice o stanovištích zvažovat rovněž vlivy v kombinaci s dalšími záměry.

[57] Spolek dále namítá, že všechny případné úkony Krajského úřadu Středočeského kraje v této věci byly nezákonné, protože byly učiněny prostřednictvím úředních osob, které by měly být z projednávání věci vyloučeny. To se týká zejména právě závazných stanovisek či případných jiných úkonů podřaditelných pod úkony podle části IV. SŘ, včetně stanoviska podle § 45i ZOPK, a to na základě jeho § 151 ve spojení s § 14 SŘ. Důvody pro vyloučení úředních osob zařazených do Krajského úřadu Středočeského kraje uvedené v usnesení usnesení Ministerstva dopravy ze dne 10.3.2023 č. j. MD-6372/22023/930-6, Ministerstva životního prostředí z 25. 11. 2022 č. j. MZP/2022/500/1975, usnesení Ministerstva dopravy č.j. MD-9756/2023-930/6 MD/9756/2023/930 či usnesení Ministerstva pro místní rozvoj z 20. 5. 2024 č. j.: MMR-37912/2024-81 (v podrobnostech na tato usnesení odkazujeme) lze jistě vztáhnout i na tyto případy. Vzhledem k tomu, že důvodem pro vyloučení úředních osob byla mj. také povaha stavby a skutečnost, že se jedná o zásadní stavbu rozdělovací občany Středočeského kraje apod., měly být z projednávání věci vyloučeny úřední osoby Krajského úřadu Středočeského kraje již např. při vydávání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK.

VI.

Neaktuální a nedostatečné zjištění dotčení zvláště chráněných druhů

[58] Spolek dále namítal, že údaje žadatele o výskytu zvláště chráněných druhů (dále jen „ZCHD“) ve smyslu ZOPK jsou neaktuální a nedostatečné. Hlavní průzkumy území proběhly mezi lety 2007 a 2015 s určitým doplňováním v roce 2021. Jde tedy o data již mnoho let stará, uvážíme-li vývoj přírodního prostředí. K těmto podkladům lze mít z hlediska např. zjištění kvantitativního dotčení ZCHD výhrady. Řadu kritických výhrad k nim mají i práce RNDr. Mojmíra Vlašína, které Spolek již doložil spolu se svými námitkami a na které v podrobnostech odkazuje.

[59] Záměr zasahuje do území, kde je doložen výskyt zvláště chráněných druhů, pro které však nebyla vydána výjimka dle § 56 ZOPK. Podklady do spisu bylo potřeba doplnit přinejmenším o výpis z databáze NDOP pro Záměrem dotčeného území z hlediska ZCHD . Měly by být opatřeny nejen víceméně bodově evidované záznamy, ale též záznamy evidované jako plochy. Připomínáme, že

databáze NDOP je běžně správními orgány i správními soudy brána za spolehlivý zdroj informací potvrzující, že se někde zvláště chráněný druh vyskytoval (viz přiměřeně řešená věc např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2024, č. j. 6 As 227/2023).

[60] V předmětném území je v databázi NDOP zejména doložen výskyt vydry říční (Lutra lutra), druhu chráněného v režimu Směrnice o stanovištích a zároveň druhu zvláště chráněného dle § 50 ZOPK jako kriticky ohrožený. V území dochází k zaznamenání jejího výskytu opakovaně, a to již v době před podáním žádosti o územní rozhodnutí. Jde přitom o druh, u kterého je známo, že jeho mortalitu způsobuje do velké míry právě silniční doprava. Podobně pro něj mohou nevhodné dopravní stavby a jejich technická řešení způsobovat problémy v migraci.

[61] Zákazy dle § 50 odst. 1 ZOPK zahrnují mj. zákaz poškozování nebo ničení biotopů ZCHD. Zákonné umožnění takového zásahu předpokládá vydání výjimky dle § 56 ZOPK příslušným orgánem ochrany přírody, ovšem vydra říční do výjimky vydané pro realizaci Záměru výslovně pokryta není. Není-li pro tento druh povolena výjimka podle § 56 ZOPK, není možné vydat územní rozhodnutí pro záměr, který by to ochrany ZCHD zasahoval. Tato výjimka musí být vydána konkrétně pro každý dotčený druh a musí splňovat tři kumulativní zákonné podmínky: (i) neexistence uspokojujivé alternativy, (ii) záměr slouží naléhavému převažujícímu veřejnému zájmu, (iii) zásah neohrozí udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Tyto podmínky musejí být zákonem stanoveným orgánem meritorně posouzeny a v rozhodnutí o výjimce odůvodněny. Jejich absence v případě vydry říční zakládá nezákonnost Rozhodnutí, neboť pro záměr chybí nezbytný zákonný podklad.

[62] Stavební úřad odkazuje na rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 13.4.2022, č.j. PK-ŽP/4706/22, kterým byla povolena výjimka podle § 56 (1) zákona a ochraně přírody a krajiny a který zahrnuje též vybrané ptačí druhy (např. koroptev polní a ťuhýnek obecný). Nijak se ale nevypořádal s otázkou výjimky pro zásah do ochranných podmínek vydry říční. Ostatně, bude-li se vycházet z obvyklé praxe, že řízení podle § 56 ZOPK je řízením o žádosti a že předmět řízení je tedy vymezen žádostí podanou žadatelem, tak skutečnost, že nebylo požádáno o výjimku pro některé druhy, neznamená, že by stále povolení výjimky z jejich nebylo potřeba pro případnou realizaci záměru. Pokud žadatel o výjimku pro takové druhy nepožádal, je to jeho rizikem, které může vést k tomu, že záměr nebude možné uskutečnit.

VII.

Nedostatečné odůvodnění souhlasu s vynětím ze ZPF

[63] Stavba porušuje podmínky ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“), nejsou splněny podmínky pro odnětí pozemků pro tento účel. Podle § 7 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (dále jen „ZZPF“) musí být dokumentace pro umístění stavby zpracována se zohledněním zásad plošné ochrany zemědělského půdního fondu (dle § 4 ZZPF) a umístění stavby musí být navrženo tak, aby z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu a ostatních zákonem chráněných veřejných zájmů došlo k co nejmenším ztrátám zemědělského půdního fondu, a zároveň musí být vyhodnoceny důsledky navrhovaného řešení na zemědělský půdní fond. Kromě toho by měly být zpracovány alternativy umístění.

[64] Záměr vyžaduje trvalé odnětí rozsáhlých ploch zemědělské půdy, z nichž značnou část tvoří orná půda I. a II. třídy ochrany. Tu lze odejmout pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu. Jelikož nejsou v řízení podklady, které by věrohodně prokazovaly dopravní přínosy zamýšlené Stavby (a to i v relaci k reálným nákladům na její vybudování a údržbu), nelze mít za prokázané, že by Stavba skutečně naplňovala nějaký veřejný zájem, resp. že by takový případný veřejný zájem převažoval nad ochranou zemědělského půdního fondu. Splnění této podmínky tedy není v Rozhodnutí ani v podkladovém závazném stanovisku k odnětí ZPF dostatečně odůvodněno v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu.

[65] Stavební úřad v Rozhodnutí (str. 64) konstatoval, že udělil souhlas k trvalému odnětí zemědělské půdy, aniž by se věcně vypořádal s námitkou o naddimenzovanosti zemních valů. Rozsah záboru ZPF přitom přímo závisí na technickém řešení zemních valů – jsou-li naddimenzované, je zbytečně velký i zábor zemědělské půdy. Absence věcného posouzení tohoto vztahu je závažným opomenutím zakládajícím nepřezkoumatelnost Rozhodnutí v dané části. Je přitom třeba poukázat na dvě konkrétní vady: (a) nebyla posouzena alternativa umístění záměru nebo technická řešení, která by minimalizovala zábor zemědělské půdy nejvyšší kvality; (b) rozměry navržených zemních valů (protihluková opatření) jsou naddimenzované oproti technické potřebě, čímž je uměle navyšován rozsah trvalého záboru ZPF. Přitom i dle dokumentace se mnohdy nejedná o valy, které by plnily např. funkci protihlukového opatření, jde spíše o pokus „ulehčit si práci“ a materiál tímto způsobem deponovat. Tyto valy bez nějaké pozitivní funkce jen zbytečně mrhají ZPF a již jen jejich zmenšení by přispělo k menším záborům. Kromě toho by tyto valy byly opět jen dalším nepotřebným zintenzivňováním poškození krajinného rázu.

[66] Podklady k řešení těchto otázek obsažené ve spise navíc nejsou dostatečným podkladem pro vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu.

[67] Stavba navíc kromě organizace zemědělského půdního fondu narušuje také hydrologické a odtokové poměry v území a síť zemědělských účelových komunikací, aniž by v řízení bylo doloženo, že se jedná skutečně o zásah minimální. To samé v zásadě platí také o zásadě odnímat jen nejnutnější plochu zemědělského půdního fondu.

[68] Z výše uvedených důvodů také žádáme, aby závazná stanoviska orgánu ochrany ZPF byla přezkoumána v odvolacím řízení postupem podle § 149 SŘ a změněna na nesouhlasná.

VIII.

[69] V neposlední řadě Spolek namítal, že Stavba je z hlediska umístění navržena tak, že nerespektuje aktuální podobu územního plánu obce Václavice. Navržená přeložka silnice III/10614 Chrášťany – Václavice se částečně dostává mimo územním plánem zpřesněný koridor pro předmětnou stavbu. Přitom jak uvádí Rozhodnutí na str. 281: „*Územní plán obce Václavice je s touto nadřazenou dokumentací v souladu.*“ Textová část územního plánu obce Václavice nepřipouští umístování souvisejících (vyvolaných) staveb mimo vymezený koridor. Jde tedy o jasné, výslovné vyloučení takových staveb mimo plochu koridoru. Nebylo možno proto odvolávat se ani na § 18 odst. 5 StavZ.

IX.

[70] Spolek již upozorňoval, že dokumentace nesplňuje základní požadavky na přehlednost a je spíše shlukem různých dokumentů, u nichž lze pochybovat o tom, že tvoří koherentní a vnitřně souladný celek. Za takových podmínek v kombinaci s krátkou lhůtou na vyjádření a enormním objemem dokumentů Spolek ani reálně nemohl uplatnit námitky ke všem problematickým aspektům dané Stavby a její dokumentace, která navíc zřejmě není ani úplná.

[71] Stavební úřad se touto konkrétní námitkou Spolku výslovně nevypořádal a v rámci jiných skupin námitek jen obecně konstatoval, že lhůty byly zákonné.

X.

Nepřezkoumatelnost vypořádání námitek Spolku

[72] Spolek dále uvádí, že způsob vypořádání jeho námitek trpí závažnými procesními i věcnými nedostatky.

[73] Rozhodnutí vypořádává jeho námitky pouhými 3 odstavci a následně extenzivně odkazuje na společná vypořádání námitek, aniž by posoudil konkrétní argumenty Spolku jakožto účastníka řízení. Tento postup nesplňuje požadavky § 68 odst. 3 správního řádu, dle něž musí odůvodnění rozhodnutí obsahovat důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, jimiž se správní orgán řídil při hodnocení podkladů, a způsob vypořádání návrhů a námitek účastníků. odůvodnění rozhodnutí musí být přezkoumatelné, tj. musí z něj být patrné, proč správní orgán dospěl k určitému závěru a jak se vypořádal s konkrétní argumentací účastníka. Pouhý odkaz na to, že byla námitka vypořádána výše, bez věcné reakce na konkrétní argumenty tuto podmínku nesplňuje a je sám o sobě vadou Rozhodnutí zakládající jeho nepřezkoumatelnost.

[74] Přitom i klíčové námitky – zejména ty týkající se EVL Minartce, návrhové rychlosti a naturového posouzení – byly vyřízeny pouze formálními frázemi bez věcného vypořádání specifických podkladů namítaných konkrétním odvolatelem (zejména posudků M. Vlašina a studie Bejček 2007).

[75] Stavební úřad zároveň navzdory uvedeným tvrzením a podkladům nepřezkoumal, zda podkladové akty nejsou stíženy vadami, pro které by nemohly sloužit jako zákonný podklad pro vydání územního rozhodnutí. Stavební úřad je ovšem povinen tyto posoudit

XI.

[76] Stavební úřad v Rozhodnutí stanovil řadu podmínek. Ty jsou ale mnohdy neurčité, nezajišťující ochranu veřejného zájmu či jsou nevyzpytatelné, a tudíž nezákonné.

[77] Z Rozhodnutí např. plyne, že řadu důležitých činností má provádět jakýsi biologický dozor, který je v Rozhodnutí opakovaně zmiňován (viz např. výrok IV. Bod 1.83, 4.02.04 či 4.03.04 Rozhodnutí). Role „biologického dozoru“ je podle JZS skutečně důležitá, když k tomu přímo kupř. uvádí: „4.06.01 Žadatel zajistí po celou dobu stavby průběžný biologický dozor stavby tak, aby byly předem eliminovány nežádoucí střety se zájmy chráněnými ZOPK a bylo zajištěno funkční splnění tímto JZS uložených podmínek.“

[78] Přitom ale nejsou dostatečně stanoveny minimální požadavky na odbornost takového „dozoru“. Dle bodu 4.06.01 výroku IV. Rozhodnutí: „*Biologický dozor bude provádět fyzická nebo*

právnícká osoba s biologickým vzděláním a prokazatelnými zkušenostmi s realizací všech typů opatření uvedených v podmínkách tohoto JZS včetně transferů netopýrů.“ Takto vágně nastavený dozor však nemůže efektivně fungovat. Např. i pouhý požadavek, že má jít o „biologické vzdělání“ je neurčitý a není nijak zajištěna jeho kvalita a odbornost této osoby. Může jít klidně o vzdělání získané pouhým samostudiem, o vzdělání získané absolvováním předmětu biologie na všeobecném gymnáziu či základní škole apod. Podobně ani požadavek, aby disponoval „*zkušenostmi s realizací všech typů opatření uvedených v podmínkách tohoto JZS včetně transferů netopýrů*“ není dostatečný a určitý. Přeci to, že někdo má nějakou zkušenost (navíc nejasné délky) s něčím, ještě neznámá, že je schopen tato opatření dělat dobře a dokonce je navrhovat. Z podmínky ani nevyplývá požadavek na délku a intenzitu takové praxe. Takto neurčité vymezení požadavků je zcela překvapivé, když by tato osoba měla provádět vysoce odborné úkoly jako např. ornitologický průzkum včetně průzkumu vytipovaných doupných stromů či transfer netopýrů.

[79] Podobně neurčité podmínky odmítá i judikatura správních soudů. Otázce určitosti stanovení požadavků na ekologický dozor se věnoval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 10. 2025 č. j. 6 As 26/2024 – 132, kde konstatoval: „[76] Podmínka č. 3 stanoví: ‚Během průběhu prací, až do závěrečné kolaudace stavby a ukončení doprovodných akcí s možným vlivem na předmětné zvláště chráněné druhy, bude na lokalitě prováděn odborně způsobilou osobou ekologický dozor (osoba se znalostmi biologie dotčených zvláště chráněných druhů a s praktickou zkušeností s prováděním prací v lokalitách s výskytem druhů, se znalostí navrhování záchranných opatření a vytváření náhradních biotopů).‘ Také v tomto případě krajský soud shledal, že není zřejmé, jak konkrétně lze dostatečnou odbornou úroveň osoby vykonávající ekologický dozor hodnotit. Podle krajského soudu by měla podmínka obsahovat přinejmenším nejnižší potřebný stupeň vzdělání v daném oboru, případně minimální dobu praxe. ...[79] ... Argumentaci osoby zúčastněné na řízení I tím, že požadavky na kvalifikaci osoby provádějící ekologický dozor plynou přímo z právní úpravy, tak nelze přisvědčit. Osobě zúčastněné na řízení I se tak nepodařilo závěr krajského soudu o neurčitosti podmínky č. 3 relevantním způsobem vyvrátit.“

[80] Význam stanovení toho, jakou kvalifikaci má osoba vykonávající ekologický dozor splňovat, konstatoval i Krajský soud v Českých Budějovicích ve svém rozsudku ze dne 26. 1. 2024 č.j. 61 A 30/2022-151. Zde uvedl: „Bez toho nelze zaručit, aby biologický průzkum byl zpracován v dostatečné kvalitě. Splnění této podmínky pak není možné ani efektivně zkontrolovat.“

[81] Z výše uvedených závěrů judikatury správních soudů je tedy zřejmé, že požadavky na osobu vykonávající ekologický dozor byly v rozhodnutí stanoveny nedostatečně určitě.

[82] Podle § 5b odst. 3 ZOPK by součástí správního aktu podle § 5b měly být také „*prostředky, způsob nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení*“. Dané ustanovení se díky odkazu v § 56 ZOPK vztahuje i na výjimky vydávané podle § 56 ZOPK. JZS uvádí, že v případě zjištění aktuálního výskytu netopýrů při průzkumu vytipovaných doupných stromů a potenciálních úkrytů před jejich likvidací, bude proveden jejich transfer. Konkrétní prostředky pro odchyt a držení netopýrů však dokument blíže nepopisuje a nejsou popsány ani v Rozhodnutí. Rozhodnutí a JZS jsou tedy nezákonná.

[83] Přezkoumatelným způsobem není nastaven ani systém provádění kontrol. K tomu krajský úřad v JZS uvedl, že bude provádět kontroly plnění podmínek povoleného odchylného postupu

a povolené výjimky, a to zejména v rámci kontrolních dnů stavby. Tato podmínka byla převzata do Rozhodnutí, nicméně z takto popisovaných kontrol nelze určit ani jejich četnost a časový rozestup. Podle § 5b odst. 3 ZOPK by součást správního aktu podle § 5b měly být také „způsob kontrol, které bude orgán ochrany přírody stanovující odchylný postup provádět“. Dané ustanovení se díky odkazu v § 56 ZOPK vztahuje i na výjimky vydávané podle § 56 ZOPK. V JZS měl být tedy popsán průběh kontrol, ale tak tomu není.

[84] Podle rozsudku Krajského soudu v Praze, č.j. 51 A 108/2020- 53: „jakkoli se § 5b zákona o ochraně přírody a krajiny originálně vztahuje na podmínky pro odchylný postup při ochraně ptáků, zákonným odkazem na jeho obdobné použití se v plném rozsahu uplatní i pro rozhodnutí, kterým je povolena výjimka ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, jako tomu bylo v posuzovaném případě. To znamená, že prvostupňové rozhodnutí musí obsahovým požadavkům stanoveným v uvedeném ustanovení vyhovovat. (...) 46. Soud konstatuje, že způsob kontrol, který musí být v rozhodnutí, kterým se výjimka povoluje, uveden, se vztahuje ke kontrolní činnosti orgánu ochrany přírody, nikoli k případné kontrolní činnosti uložené žadateli ve vztahu k plnění dalších souvisejících povinností směřujících k co nejmenšímu dopadu do životního prostředí chráněných druhů živočichů. V této části se tedy vyjádření žalovaného míjí s podstatou žalobního bodu. Rovněž neobstojí obecný poukaz na ustanovení vztahující se ke státnímu dozoru v ochraně přírody podle § 85 a násl. zákona o ochraně přírody a krajiny. Výkon dozoru je jednou z forem činnosti veřejné správy, která je vykonávána soustavně, obvykle podle předem stanoveného kontrolního plánu. Je vždy na dozorovém orgánu, aby nastavil priority kontrolní činnosti a pro příslušné období vymezil oblast a subjekty, u nichž bude kontrolní činnost provedena. V nyní souzené věci však zákonodárce výslovně stanovil, že rozhodnutí o povolení výjimky musí způsob kontrolní činnosti, kterou bude ve vztahu k plnění jejích podmínek orgán ochrany přírody vykonávat, přímo obsahovat. Jinými slovy zde zákonodárce přikázal orgánu ochrany přírody, že nad povolenou výjimkou bude povinně vykonávat státní dozor (kontrolu) a dále, že již při jejím povolení stanoví a také odůvodní způsob jeho výkonu. 47. Podstatu této obsahové náležitosti spatřuje soud v tom, že kontrolní plán orgánu ochrany přírody je sice dokumentem, ke kterému může mít veřejnost přístup, nicméně způsob jeho nastavení a obsah je obecně plně v pravomoci tohoto dozorového orgánu. V posuzovaném případě však proto, že jde o jednu z povinných obsahových náležitostí rozhodnutí o povolení výjimky, musí být způsob kontrolní činnosti povinně a předem přezkoumatelně stanoven, přičemž i proti takové součásti (náležitosti) rozhodnutí může žalobce brojiti. Nepostačí proto obecný poukaz orgánu I. stupně i žalovaného na obecnou pravomoc správního orgánu I. stupně provádět kontrolní činnost, neboť tím není naplněn smysl předmětného ustanovení § 5b odst. 3 písm. d) zákona o ochraně přírody a krajiny. Žalobci proto soud v tomto žalobním bodě dává za pravdu a shledává jej důvodným. Soud k tomu ještě pro osvětlení poznamenává, že v případě udělené výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny bude osoba zúčastněná na řízení ad 1) (ale obecně jakýkoli jiný stavebník) podrobena dvěma „typům“ kontrol. Jde jednak o kontroly ze strany orgánů ochrany přírody a krajiny dle § 85 a násl. zákona o ochraně přírody a krajiny, jejichž časové určení může, ale také nemusí, být tomuto stavebníkovi předem známo. Druhým „typem“ jsou kontroly specifikované v rozhodnutí o výjimce dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, které budou prováděny správním orgánem, který výjimku povolil. Soud má za to, že cílem výše zmíněné

novely provedené zákonem č. 225/2017 Sb. bylo konkretizovat plán kontrol pro každou povolenou výjimku, což pro stavebníka znamená, že ví, kdy může očekávat kontrolu, a také v případě dobře časově stanoveného plánu kontrol nutnost opravdu postupovat v souladu s podmínkami rozhodnut a obecněji dle zákona o ochraně přírody a krajiny. Pro kontrolní orgán vyplývá z tohoto schématu kontrol povinnost takové kontroly skutečně provést. „Ekologické spolky“ mohou v případě tohoto druhého typu kontrol cíleně kontrolovat (např. i na základě podání žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím), zda a jak příslušný správní orgán provádí kontroly (tedy „kontrolovat kontrolujícího“) a ve svém důsledku tak naplňovat své poslání a přispívat k ochraně přírody a krajiny. Pokud by např. v rozhodnutí o výjimce byly kontroly stanoveny s velkým časovým odstupem od sebe, mohl by žalobce požadovat jejich větší četnost či lepší časové nastavení s ohledem na roční období ve vztahu k fázi vývoje jednotlivých druhů živočichů. V této souvislosti soud ještě poznamenává, že má za to, že neuvedením druhého typu kontrol v rozhodnutí o výjimce je žalobce dotčen ve své právní sféře (jde o žalobu i dle § 65 odst. 1 s. ř. s.). Soud se proto s touto žalobní námitkou musel vypořádat.“

[85] Stanovení kontrol výše citované zákonné a judikatorní požadavky nespĺňuje, neboť ve vztahu ke všem zvláště chráněným druhům, pro které se výjimka povoluje, není způsob kontrolní činnosti přezkoumatelně stanoven. Není zejména stanoveno, jakým způsobem budou dané kontroly probíhat, tedy nejen informace o tom, že proběhnou, ale jejich přesný průběh. Hlavní metodou kontroly má být účast orgánu ochrany přírody na kontrolních dnech stavby. Zbytek kontrol přímo na místě je ponechán na úvaze krajského úřadu. Takové nastavení kontrol však neodpovídá požadavkům, které z § 5b vyplývají. Pokud již ve správním aktu orgánu ochrany přírody má být způsob kontrol vymezen, musí být známa mj. jejich četnost. V tomto případě se však v podstatě jen blanketně odkazuje na kontrolní dny stavby, aniž by bylo závazně určeno, kdy budou probíhat. Pravděpodobně to neví ani orgán ochrany přírody. Pak ale není možné přezkoumat, zda systém kontrol je nastaven dostatečně a termíny a četnost kontrolních dnů navíc bude stanovovat stavebník. Rozhodnutí ani nestanoví povinnost žadateli o kontrolních dnech s dostatečným předstihem orgán ochrany přírody informovat. V důsledku toho může snadno docházet k situacím, že se orgán ochrany přírody nebude moct kontrolních dnů reálně účastnit. Nepovažujeme ani za vhodné vázat kontroly zásadně jen na kontrolní dny stavby. Kontroly by měly vycházet primárně z potřeb ochrany ZCHD a chráněných druhů ptáků. S těmi termíny kontrolních dnů na stavbě nemusejí vůbec korespondovat. Tyto vady se současně propisují i do vydaného Rozhodnutí.

[86] Žádáme proto, aby postupem podle § 149 SŘ nadřízený správní orgán orgánu ochrany přírody, který je vydal, závazná stanoviska, která obsahovala podobně neurčitá, je změnil na nesouhlasná, popř. aby sám ohledně nich zahájil přezkumné řízení, ve kterém by je zrušil.

XII.

[87] Spolek dále namítá, že výjimka podle ust. § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) ZOPK ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 1 ZOPK, kterou Rozhodnutí obsahuje ve svém výroku IV., je neurčitá. Tato výjimka by měla vymezit množství (jinými slovy počet) jedinců, na které se vztahuje. Rozhodnutí množství vymezuje neurčitě, např. „v rozsahu nižších desítek kusů“, přičemž některé z těchto druhů jsou silně ohroženy. Upozorňujeme, že např. počet nižší desítky kusů při zohlednění toho, že je povoleno i usmrcování může vést až k likvidaci místních populací některých

z předmětných ZCHD. Při vydání JZS v důsledku toho nebylo ani dostatečně ověřeno, že povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

[88] Překvapivě u ZCHD a ptáků není stanovena ani žádná podmínka týkající se fáze užívání (provozu) na předmětné dálnici. Odpovídá přitom i běžné zkušenost, že podobné dopravní stavby jsou (zvláště při nevhodně nastavených podmínkách) často zdrojem mortality živočichů, když není sporu o tom, že se tyto druhy v území vyskytují. Pro účely výjimky podle § 56 ZOPK či odchylného postupu podle § 5b ZOPK měla být naopak hodnocena předmětná stavba zevrubně ve všech svých fázích, tedy včetně fáze provozu. Úvahy o fázi provozu v Rozhodnutí jsou nedostatečné. Stavba dálnice se má provést právě proto, aby po ní jezdila v nových podmínkách vozidla. Bez fáze provozu by zde ani nebylo možné uvažovat o tom, že na Stavbě má být nějaký veřejný zájem. Koneckonců důvody pro Stavbu uváděné v Rozhodnutí spočívající zjednodušeně např. ve zvýšení bezpečnost provozu apod. se nevztahují na vlastní provedení stavby, ale právě až k užívání této stavby. Správní orgány by měly v řízení podle § 56 ZOPK, ale také při stanovení odchylného postupu podle § 5b ZOPK při poměrování váhy jednotlivých jimi tvrzených veřejných zájmů zohledňovat podrobně fázi užívání ve prospěch Stavby a poměřovat je s negativy z hlediska ochrany přírody ve stejné fázi.

[89] Podle ustanovení § 56 ZOPK výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Podle tohoto ustanovení tedy výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 ZOPK v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje orgán ochrany přírody.

[90] Nejsou splněny podmínky pro povolení výjimky, které vyplývají z § 56 ZOPK, a povolení výjimky není ani dostatečně odůvodněné.

[91] Při povolování výjimky podle § 56 ZOPK bylo třeba s ohledem na výše uvedené mj. posoudit 1) zda na záměru je skutečně dán veřejný zájem 2) zda takový zájem převažuje nad zájmem na ochranu přírody, 3) neexistenci jiného uspokojivého řešení, zejména v případě druhů chráněných dle evropského unijního práva, dále 4) naplnění některé z důvodů podle § 56 odst. 2 ZOPK, 5) neexistenci jiného uspokojivého řešení (což by ale mělo obdobně platit i pro ostatní druhy) a neovlivnění dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany, přičemž je třeba zdůraznit, že pokud je výjimka povolována z jiného důvodu převažujícího veřejného zájmu dle § 56 odst. 2 písm. c), musí mít tyto důvody 6) naléhavý charakter.

[92] Rozhodnutí bylo vydáno přes zřejmý nedostatek v identifikaci chráněných zájmů z hlediska ochrany přírody, které budou velmi pravděpodobně zásahem dotčeny. Nebyla dostatečně a úplně zjištěna situace. Rozhodnutí tedy vychází z neaktuálních podkladů.

[93] K argumentaci převahou jiného veřejného zájmu dálnice D3 nad zájmem ochrany přírody a krajiny musíme namítnout, že argumentace v Rozhodnutí je opřena o dokumenty, jimž vypršela platnost v roce 2020 (Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR, Dopravní

politika České republiky 2014 – 2020, schválená usnesením vlády č. 449/2013, tedy nejméně čtyři roky před plánovaným zahájením stavby dálnice D3 a nejméně osm let před plánovaným zahájením provozu. To je podle názoru účastníka řízení nepřijatelná argumentace.

[94] Je dokonce paradoxní, že správní orgán argumentuje Dopravní politikou České republiky 2014 – 2020, přičemž zcela ignoruje, že Záměr je ve skutečnosti v rozporu s tímto dokumentem. Podle tohoto dokumentu cit: „4.6 Snižování dopadu na veřejné zdraví a životní prostředí: Ke snížení emisí snížit intenzitu silniční dopravy, rozvíjet integrované dopravní systémy a parkovací politiku, podporovat veřejnou a nemotorizovanou dopravu, přednostně posilovat kapacitu stávajících dopravních koridorů před budováním souběžných komunikací s obdobnou kapacitou dopravy obsluhující stejná území,“ (str.65). Právě dopravní politiky říkají, že se dálnice nemají stavět v nové stopě, ale mají se rozvíjet stávající dopravní koridory, vše s důrazem na ochranu klimatu a s upřednostněním veřejné dopravy.

[95] Zásady územního rozvoje Středočeského kraje jsou krajským politickým dokumentem, ze kterého nelze dovozovat převažující veřejný zájem na konkrétní trase nad celostátním zájmem ochrany přírody a krajiny.

[96] Zrychlení dopravy mezi většími aglomeracemi nemůže vést ke snížení dopravy na pozemních komunikacích nižších tříd, spíše naopak, jelikož celkový objem dopravy se zvětší.

[97] Naprosto nereálné a dnes již zastaralé je tvrzení cit. Dle posudku vypracovaného dle § 9 ZPV k záměru „D3 – Středočeská část“ by mělo dojít ke snížení dopravní zátěže na silnici I/3 o 30-80%. Snížení dopravy se samozřejmě předpokládá i na dalších souvisejících pozemních komunikacích, nicméně na silnici I/3 bude nejvýraznější“.

[98] Správní orgán je povinen argumentaci vztáhnout k jednotlivým kategoriím ochrany ZCHD (tj. ohrožené, silně ohrožené a kriticky ohrožené druhy) a zdůvodnit tvrzení o převažujícím veřejném zájmu na realizaci stavby předmětného úseku dálnice D3 v konkrétní trase dle těchto kritérií ochrany.

[99] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 As 10/2013 – 38 cit: „skutečnost, zda je dána výrazná převaha "jiného" veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody, samozřejmě závisí rovněž na míře dotčení zvláště chráněných živočichů a rostlin danou stavbou a na tom, o jak ohrožené druhy se jedná.“ Toto posouzení v napadeném Rozhodnutí chybí.

[100] V Rozhodnutí správní orgán s výjimkou údajných přínosů pro situaci na silnici I/3 v podstatě ani nijak nekvantifikoval, jak jím povolovaná činnost přispěje k řešení určitého problému, na kterém by měl být údajný veřejný zájem. Bez podobných úvah však nebylo ani možné dospět k závěru, že údajný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody. Pokud se má na jedné straně při rozhodování podle § 56 ZOPK zkoumat, jaká je míra dotčení určitých druhů, mělo by se pro posouzení váhy údajného veřejného zájmu na určitém záměru zkoumat i to, do jaké míry bude tento zájem naplňován. Takové úvahy, přestože jsou zcela relevantní, ovšem v přezkoumatelné podobě absentují. Údajný veřejný zájem a jeho údajná převaha jsou odůvodňovány v nepřijatelně obecné rovině. Rozhodnutí tedy není dostatečně odůvodněno. Podobně ani ve vztahu k výjimkám podle § 56 odst. 2 ZOPK není přesvědčivě vyložena naléhavost oněch údajných důvodů.

[101] Z hlediska zásahů do zájmů ochrany přírody a krajiny je záměr neakceptovatelný i z dalších důvodů. Nelze přehlížet např. zásadní negativní vlivy na krajinný ráz, to zejména pokud jde o mostní

konstrukce zamýšlené stavby. Řada vlivů stavby nebyla doposud posouzena, a to buď vůbec nebo nedostatečně. I vzhledem k tomu, že automobilová doprava je a zdá se, že nikoliv krátkou dobu ještě bude, ve velké míře založena na spalování fosilních paliv, jde o důležitý zdroj dusíku v atmosféře, který se následně projevuje v eutrofizaci krajiny s řadou negativních dopadů na stav vegetace a s tím související úbytek biodiverzity. Stavba dálnice v podstatě automobilovou dopravu podporuje a tudíž k tomuto jevu přispívá.

[102] S ohledem na výše uvedené žádáme, aby JZS bylo nadřízeným orgánem v rámci odvolacího řízení přezkoumáno a změněno ve všech svých částech na nesouhlasné. Současně je dána i nezákonnost vydaného Rozhodnutí, které by mělo být zrušeno a věc vrácena, resp. mělo být změněno tak, že se žádost zamítá.

XIII.

[103] Spolek nesouhlasí se Stavbou zejména z důvodu dopadů Stavby na životní prostředí. Dotčena by byla řada jeho složek včetně ovzduší, přírody a krajiny a vod. Stavba svým nevhodným vedením např. zásadně narušuje krajinný ráz (viz zcela nevhodné přemostování krajinářsky atraktivních údolí robustní inženýrskou stavbou, nové zářezy v krajině, budování zbytečných nadměrných valů, ničení lesních porostů atd.).

[104] Přitom nelze mít za podložené, že by Stavba měla skutečně nějaká významná dopravní pozitiva, aniž by současně nepřispívala ke zhoršování problémů s dopravou na jiných místech, tj. i samo reálné naplňování veřejného zájmu je u ní sporné. Nemluvě o očekávatelných nákladech, které jsou v dokumentaci velice podhodnocené (nejsou adekvátně zohledněny zohledněna např. masivní inflace z posledních let a nárůst cen prací).

[105] K tomu Spolek dodává, že v dokumentaci se přínosy Stavby popisují jen velmi vágně. Argumentovat nelze ani 9 let starým dopravním modelem, který je založen na neméně starých vstupních datech, za situace kdy oblast prodělává další urbanistický rozvoj, vývojem prochází i dopravní infrastruktura atd. Příklady, kdy plánování z hlediska dopravy selhává a očekávané přínosy se u různých opatření nedostavují v předpokládané podobě, je celá řada (z nedávné doby viz např. tisková zpráva NKÚ ke kontrolní akci 23/13, dostupné na <https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/podpora-statu-mela-vest-k-posileni-prepravy-zbozi-po-zeleznici-nebo-vodni-cestou--misto-toho-rose-silnicni-nakladni-doprava-id14123/>). O relevanci daného modelu a v něm popisovaných efektech lze proto úspěšně pochybovat. Stavbu lze naopak považovat za zbytečný záměr, jehož „přínosy“ jsou pochybné a naopak by znamenal výrazně negativní zásah do životního prostředí. Podobně zastaralé je samozřejmě i sčítání dopravy z doby před řadou let, z nějž podklady také vycházejí.

[106] Za nepřijatelné Spolek považuje i zásadní negativní vlivy Stavby na povrchové i podzemní vody. V době klimatické krize i dokumentace, případně podklady z procesu posuzování vlivů počítají kromě dalšího také se ztrátami podzemních vod. Je tak ohroženo i budoucí zásobování obyvatelstva vodou. Tyto hrozby potvrzuje také předložené hydrogeologické posouzení. Samotný hydrogeologický posudek předpokládá, že by měl být realizován ještě podrobný hydrogeologický průzkum (předložený dokument tedy zjevně není podrobným hydrogeologickým průzkumem). Za nedořešené považujeme zajištění náhradních vodních zdrojů. Rovněž kvůli němu se do budoucna

předpokládá podrobný hydrogeologický průzkum (viz souhrnná technická zpráva), který ale zřejmě doposud nebyl pro tyto potřeby proveden. I kvůli tomu nelze mít za ověřenou funkčnost navrhovaných opatření. Do doby, než bude prověřeno a zajištěno, že skutečně budou fungovat a v jaké podobě, nemělo být v tomto řízení rozhodováno.

[107] V souhrnné technické zprávě (revize 8/2024) je jako podklad zmiňován hydrogeologický průzkum z roku 2013, kdy zároveň byly pasportizovány zdroje vody. Tento podklad je tedy více než 10 let starý a tudíž nemusí hodnotit dnešní stav vodních zdrojů. Žádáme proto doplnit jeho aktualizaci.

XIV.

[108] I vzhledem k výše uvedenému má Spolek za to, v řízení nebylo možné žádosti vyhovět a měla být proto zamítnuta. Spolek proto navrhuje, aby Rozhodnutí bylo odvolacím orgánem změněno tak, že se žádost zamítá, popř. aby bylo zrušeno a vráceno zpět prvostupňovému orgánu k novému projednání.

[109] Spolek dále žádá, aby si odvolací orgán vyžádal přezkum v textu zpochybněných závazných stanovisek, která jsou podkladem Rozhodnutí, dle § 149 odst. 7 SŘ a aby byla provedena jejich změna na závazná stanoviska nesouhlasná.

[110] Současně se Spolek připojuje k odvolacím námitkám ostatních účastníků řízení, které mají vztah k životnímu prostředí.

Sdružení Miláčov, z.s.

zastoupeno

JUDr. Jaromírem Kyzourem, advokátem